

Szerb Köztársaság
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium
Belgrád

Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
Újvidék

KÖRZETI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY

2022/2023.

3. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Gina törte a fejét: mit csináljon. Ezt a dolgozatbotrányt neki köszönheti az osztály, nem keverheti bajba őket, lehetetlen. Talán nem lesz belőle végzetes ügy. Ha az igazgató hallgatott a püspök előtt, akkor aligha hozza elő még egyszer a dolgot, s a büntetés, ha még egyet kapna, nem lehet akkora, hogy eltávolítással fenyegetné; Zsuzsanna nyilván csak figyelmeztetni akarja őket, hogy hagyják békén Kőniget. Kalmártól nem félt, valószínűtlen volt, hogy véres bosszút álljon rajta éppen Kőnig miatt. Engedélyt kért a szólásra, felállt, s ahogy a minap Kis Mariéknak, elmondta Kalmárnak és Zsuzsannának is, mi az a Sokoray Atala-féle kettős dolgozatírás, és azt is, hogy ő ajánlotta, valósítsák meg itt is. Zsuzsanna le nem vette róla szemét, úgy hallgatta, Kalmár közben a krétával játszott, olyan apró darabokra tördelte a hibátlan, hosszú krétát, hogy azt ugyan nem lehetett többé használni semmire. Mikor Gina elhallgatott, megkérdezte az osztálytól, hányan írtak még Vitayhoz hasonlóan dupla dolgozatot – mindenki felállt. Zsuzsanna csak nézett némán, Kalmár kérte, adják át a fogalmazásokat, az ötödikesek közölték, még tegnap megsemmisítették valamennyit; boldogok voltak, hogy ezt nem mulasztották el.

Szabó Magda: *Abigél*

1. **Állapítsd meg**, milyen **mássalhangzó-változás** játszódik le az alábbi szavak kijelölt helyein, majd írd be a szavakat a táblázat megfelelő rovatába!

hallgatott, egyszer, eltávolítással, figyelmeztetni, hagyják

írásban jelölt teljes hasonulás	
írásban nem jelölt teljes hasonulás	
zöngésségi részleges hasonulás	
képzés helye szerinti részleges hasonulás	
összeolvadás	
rövidülés	
kiesés	

2. Írd ki a szövegből a **vegyes hangrendű összetett főnevet!** _____

3. **Állapítsd meg** a következő **összetett mondat fajtáját**, valamint **altípusát** is!

Valószínűtlen volt, hogy véres bosszút álljon rajta éppen Kőnig miatt.

4. Elemezd **mondattanilag** (aláhúzással) a következő mondatot, majd rajzold le az ágrajzát is!

Ezt a dolgotatbotrányt neki köszönheti az osztály.

5. **Függőleges vonalakkal bontsd morfémákra** a megadott szavakat, majd **jelöld a szóelemeket** az alábbi módon: 1 – szótő, 2 – képző, 3 – jel, 4 – rag. Az **igekötőt tőmorfémának** tekintjük!

e l h a l l g a t o t t

m e g s e m m i s í t e t t é k

6. **Írd ki** a szövegből azokat a szavakat, amelyek az **eszközhatározó** szerepét töltik be!

7. **Állapítsd meg** a szemelvényből kiemelt szavak **szófaját!**

ha _____

igazgató _____

hallgatott _____

püspök _____

előtt _____

8. **Keresd ki** a szemelvényből a **vegyes hangrendű tárgyragos főneveket!**

9. **Keresd ki** a szövegből a **feltételes módú** igealakokat!

10. A szövegben található *ajánlotta* szót **alakítsd át**, hogy megfeleljen a következő szempontoknak!

T/1. személy, múlt idő, feltételes mód, tárgyas ragozás: _____

11. **Állapítsd meg, hány tagmondatból áll** az alábbi többszörösen összetett mondat! **Húzd meg** a tagmondathatárokat és számozd meg a tagmondatokat!

Zsuzsanna le nem vette róla szemét, úgy hallgatta, Kalmár közben a krétával játszott, olyan apró darabokra tördelte a hibátlan, hosszú krétát, hogy azt ugyan nem lehetett többé használni semmire.

A tagmondatok száma: _____

12. Lásd el **-val, -vel toldalékkal** az alábbi szavakat!

a) Tóth _____

d) Ft _____

b) pech _____

e) kódex _____

c) Móricz _____

13. **Döntsd el, hogy a felkínált alakok közül melyik felel meg** a magyar helyesírás szabályainak!

Az általad helyesnek ítélt szót írd be a kipontozott helyre!

a) Sokáig albérlletben laktunk. Egy lehangolóan szűk

I.) oduban II.) odúban

b) Kedves Tanárnő! Tisztelettel meghívjuk november 20-án tartandó.....
ünnepségünkre.

I.) szalagavató II.) szallagavató

c) Még most is gyanánt őrzi gyermekkori babáit a polcon.

I.) erekje II.) ereklye

d) Szegény kisfiú! Nem elég, hogy elesett, még a is eltörött.

I.) kulccsontja II.) kulcsontja

14. **Karikázd be** a zárójelbe tett igekötős alakváltozatok közül azokat, amelyeket a mondat értelme szempontjából **helyesnek** ítélsz!

a) Tegnap délután lakodalomra készültek a faluban. Már délelőtt (megvolt / meg volt) a sok-sok torta, sőt (megvolt / meg volt) sütvé az összes sütemény is.

b) A szomszéd (megvan / meg van) negyvenéves, de (megvan / meg van) győződve arról, hogy házasságot kötni sosem késő.

15. **Alkoss mondatokat** az alábbi szavakkal!

keletlen _____

kelletlen _____

fáradtság _____

fáradtság _____

16. Melyik szóban találsz **helyesírási hibát**? **Karikázd be a helytelen szóalakot!**

kilencéves	tizenhatéves	nyolcvanéves	százéves
toldd meg!	álldd!	kérdd!	mondd!
diagram	gramm	autogram	monogram
viszáj	muszáj	bója	szója

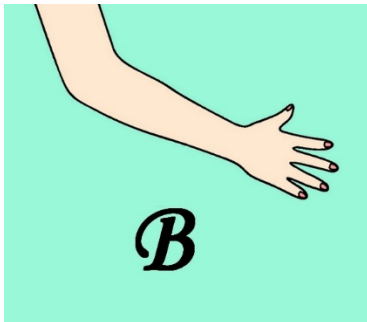
17. A következő szavakhoz milyen **közös előtagot** tehetsz? **Írd a vonalra!**

{ fény
nyugta
sütés
tár

18. Igaz vagy hamis? **Jelöld a megfelelő betűjellel** (i = igaz, h = hamis)!

- a) A tulajdonnév -val toldalékos alakja: Raátz-cal _____
- b) A *vonzza* igealak kijelentő és felszólító módban is állhat. _____
- c) A folyóiratcímekhez a *-beli* képzőt kötőjellel kapcsoljuk. _____
- d) Az államnevekben minden szót nagybetűvel kezdünk. _____

19. **Fejtsd meg a képrejtvényt!**

Megoldás: _____

20. Melyik **közmondásra** gondoltunk? **Írd le a vonalra!**

- a) Apró, fekete fűszermag, aminek az ereje nagy.

b) Többlábú háziállat, mely ennek ellenére járás közben időnként elbizonytalanodik.

c) Távolabbra jutsz, ha csökkentett sebességgel haladsz.

d) A repülő állatot a testét fedő „ruházatáról”, a fejlettebb lényt társáról ismerni meg.

JAVÍTÁSI KULCS A 3. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2023. évi körzeti Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)

1.

írásban jelölt teljes hasonulás	eltávolítással
írásban nem jelölt teljes hasonulás	hagyják
zöngésségi részleges hasonulás	figyelmeztetni
képzés helye szerinti részleges hasonulás	
összeolvadás	egyszer
rövidülés	hallgatott
kiesés	

(5 x 0,2 = 1)

2. dolgozatírás (1)

3. alárendelő és alanyi (2 x 0,5 = 1)

4. Ezt a dolgozatbotrányt neki köszönheti az osztály. (10 x 0,1 = 1)

kiJ

részesH

A – Á

∧

T részesH

|

kiJ

5. e l | h a l l | g a t | o t t
1 1 2 3m e g | s e m m i | s | í t | e t t | é k
1 1 2 2 3 4

(10 x 0,1 = 1)

6. eltávolítással, krétával (2 x 0,5 = 1)

7. ha – kötőszó

igazgató – főnév

hallgatott – ige

püspök – főnév

előtt – névutó

(5 x 0,2 = 1)

8. krétát, valamennyit (2 x 0,5 = 1)

9. kapna, fenyegetné (2 x 0,5 = 1)

10. ajánlottuk volna (1)
11. Zsuzsanna le nem vette róla szemét, | úgy hallgatta, | Kalmár közben a krétával játszott, | olyan apró darabokra tördelte a hibátlan, hosszú krétát, | hogy azt ugyan nem lehetett többé használni semmire.
- A tagmondatok száma: 5
- A tagmondathatárok megjelölése + a tagmondatok számának feltüntetése (2 x 0,5 = 1)
12. a) Tóhtal b) pechhel c) Móriczcal d) Ft-tal e) kódexszel (5 x 0,2 =1)
13. a) – II.; b) – I.; c) – II.; d) – II. (4 x 0,25 =1)
14. a) megvolt, meg volt b) megvan, meg van (4 x 0,25 =1)
15. Pl.: Ez a kenyértészta keletlen.
- Kelletlen módon fogott a munkához.
- Nem túl nagy fáradtság kikeresni valamit a szótárban.
- Úrrá lett rajtam a fáradtság.
- Megjegyzés: Bármely helyes megoldás elfogadható. (4 x 0,25 =1)
16. tizenhatéves, álldd!, monogramm, viszáj (4 x 0,25 =1)
17. nap (1)
18. a) h b) i c) i d) i (4 x 0,25 =1)
19. karalábé (1)
20. a) Kicsi a bors, de erős. b) A lónak is négy lába van, mégis megbotlik. c) Lassan járj, tovább érsz! d) Madarat tolláról, embert barátjáról. (4 x 0,25 =1)